

HIDROMETEOROLOŠKI ZAVOD SRS
L J U B L J A N A

P o r o č i l o

o rezultatih meteoroloških opazovanj na področju
Cerkniškega jezera

Dr.Danilo Furlan

000015768

A. PROBLEM

Da bi dobili jasno sliko o klimatskih razmerah na področju Cerkniškega jezera pred ojezeritvijo, sta bili postavljeni 2 meteorološki postaji in sicer v Dolenjem jezeru in na Gorenjih Poljanah. Opazovanja so začela v letu 1968, nadaljevala pa so se preko vsega leta 1969.

V lanskem poročilu je bila vsa skrb posvečena postaji Dolenje jezero. Vzrok za to so bila prekratka opazovanja na drugi postaji, Gorenje Poljane. Opazovanja so začela namreč šele oktobra 1968. V letošnjem poročilu so zajeta opazovanja obeh postaj.

Karakteristika postaje Dolenje jezero je bila podana že lansko leto. Druga postaja, Gorenje Poljane, je reprezentativna za jugovzhodno obrobje Cerkniškega jezera, in ima nadmorsko višino 1030 m. Leži na zapadnem pobočju, v sklopu Petelinovega vrha.

Pri oceni kvalitete opazovanj so se rezultati mesečnih vrednosti te postaje primerjali z rezultati 200 m višje postaje Pleša na Nanosu, po potrebi pa so bile uporabljene tudi mesečne vrednosti postaj Babno polje in Postojna. Na grafikonih so nanešeni tudi vrednosti postaje Dolenje jezero.

Kot najvažnejši parametri za oceno opazovanj so bili izbrani

isti kot v lanskem letu: srednje mesečne maksimalne in srednje mesečne minimalne temperature, mesečne višine padavin in srednja mesečna oblačnost.

B. REZULTATI PRIMERJAVE

LETO 1968

1. Temperature.

- a) Srednje dekadne minimalne temperature kažejo isti trend na vseh treh postajah, kar pomeni, da so opazovanja v redu in da je tudi instrument točen. Dolenje jezero ima v glavnem iste vrednosti kot Postojna (graf. 1), obe postaji imata tudi enako nadmorsko višino.
- b) Srednje maksimalne temperature (graf.2) kažejo prav tako isti trend na vseh treh postajah. Omembe vredna je ugotovitev, da je pri tem parametru naša nova postaja najtoplejša od vseh treh; višjo temperaturo kot ima Babno polje tolmačimo z manjšo absolutno višino, saj je Babno polje cca 200 m višje. Višja srednja maksimalna temperatura v Dolenjem jezeru od one v Postojni pa je posledica manjše vetrovnosti. Tak zaključek potrjuje tudi podrobnejša analiza srednjih minimalnih temperatur.

2. Padavine.

- a) Dekadne višine padavin (graf.3) vseh treh postaj kažejo

veliko skladnost in ni dvoma, da so torej tudi na novi postaji padavine pravilno merjene.

3. Oblačnost.

a) Opazovanje oblačnosti je zelo zahtevno, saj nimamo za element ustreznega instrumenta, tako da so opazovanja le vizuelna. Iz grafikona 4 je razvidno, da je opazovalec v prvih mesecih ocenjeval prenizko in sicer za 0,5 do 1 stopnjo. Po ponovni instruktaži pa se je situacija zasukala in pričel je oblačnost previsoko ocenjevati. Napaka pa ni nepopravljiva, ker imamo v Šmarati heliograf in bo zato mogoče podatke, potem ko bodo opazovanja trajala vsaj eno leto, zadovoljivo korigirati.

OCENA

Opazovanja na postaji Dolenje jezero, ki so trajala le 5 mesecev, kažejo, da so dobljeni rezultati dobri in da bo na osnovi 3-letnih opazovanj in po principih numerične in grafične ekstrapolacije mogoče dobiti normalne vrednosti obravnavanega področja.

Kratka opazovalna doba že zadošča za okvirno klasifikacijo tega področja. Iz temperatur in padavin je namreč razvidno, da predstavlja svet okoli Javornikov prehodni tip med modificirano kontinentalno in modificirano mediteransko klimo, pri čemer pa je kontinentalna komponenta v izraziti premoči.

LETO 1969

1. Temperature

a) Srednje mesečne maksimalne temperature.

Za ta parameter je karakteristično, da relativna višina postaje skoro ne vpliva na dnevni in letni hod. Odločilna je nadmorska višina in seveda lega kot funkcija klimatskega reona, v katerem postaja leži. Iz grafikona 1 je razvidno, da so bile srednje mesečne maksimalne temperature preko vsega leta med postajama Dolenje jezero, ki leži cca 500 m nižje in Pleša na Nanosu, ki leži cca 250 m višje od Gorenjih Poljan.

Skladnost v trendu je dokaz za vestnost opazovanj in točnost instrumenta.

b) Srednje mesečne minimalne temperature.

Pri tem parametru pa igra konfiguracija tal veliko vlogo, vendar predvsem v primerih anticiklonskega vremena. Tedaž se hladni zrak nabira v kotlinah in dolinah, saj so slabo ventilirane. Izrazite kotline imajo v takih primerih v mesečnih poprečnih za ca $2-3^{\circ}$ C nižje temperature kot pa postaje v isti višini, vendar na vrheh. Na grafikonu 2 so navedene fizikalne nujnosti posebno lepo očitane v drugi polovici leta. Vzporedno potekata zveznici za Poljane in Plešo, ki sta dobro ventilirani,

podobno skladnost pa kažeta postaji Dol.Jezero in Babno polje kot kotlinski postaji.

Kvaliteta opazovanj in instrumenta je tudi v tem primeru potrjena.

2. Padavine

- a) Srednje mesečne višine padavin (graf.3) postaj Dolenje jezero in Gorenje Poljane kažejo idealno ujemanje s sekularno postajo Babno polje in potrjujejo vestnost obeh (novih) opazovalcev.

3. Oblačnost

- a) Srednja mesečna oblačnost tudi v tem primeru je uporabljena za komparacijo postaja Babno polje - pove prvič, da je opazovalec v Dolenjem jezeru po začetnih napakah v letu 1968 že pridobil potrebno znanje in rutino in drugič, da opazovalec v Gorenjih Poljanah verjetno ocenjevanje oblačnosti še ne obvlada povsem.

Potrebna bo detajlna analiza.

OCENA

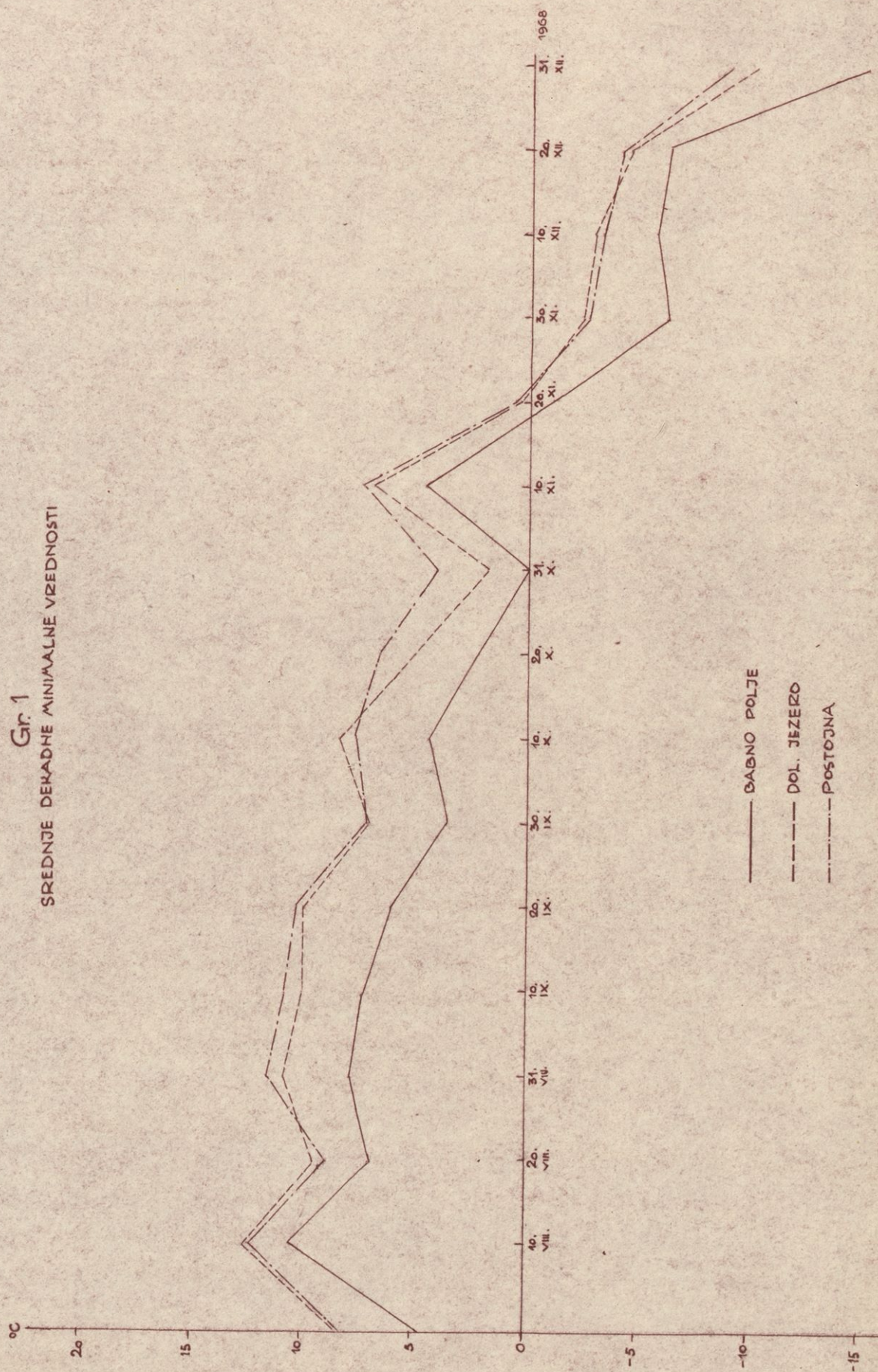
Opazovanja v letu 1969 potrjujejo prvič, visoko stopnjo kvalitete opazovanj in to na obeh postajah in drugič, da bodo 3-letna opazovanja, ob uporabi vseh principov numerične in grafične ekstrapolacije, omogočila dobiti normalne vrednosti za celotno področje.

Tudi letošnja opazovanja potrjuje že lani postavljeno supozicijo, da predstavlja svet okoli Javornikov prehodni klimatski tip med modificirano kontinentalno in modificirano mediteransko klimo, da pa je kontinentalna komponenta v izraziti premoči.

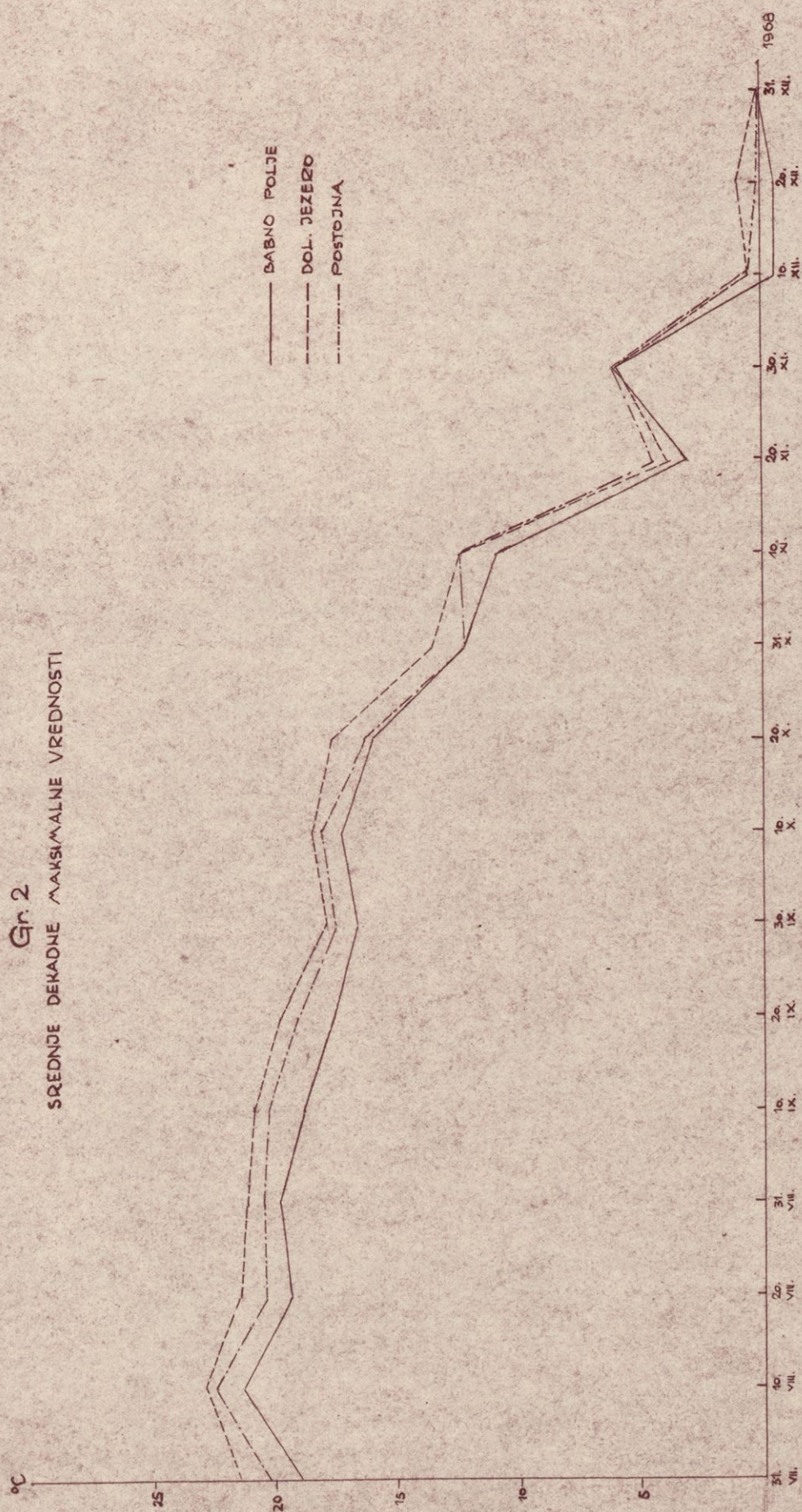
Gr. 1
SREDNJE DNEVNE MINIMALNE VREDNOSTI

Gr. 2

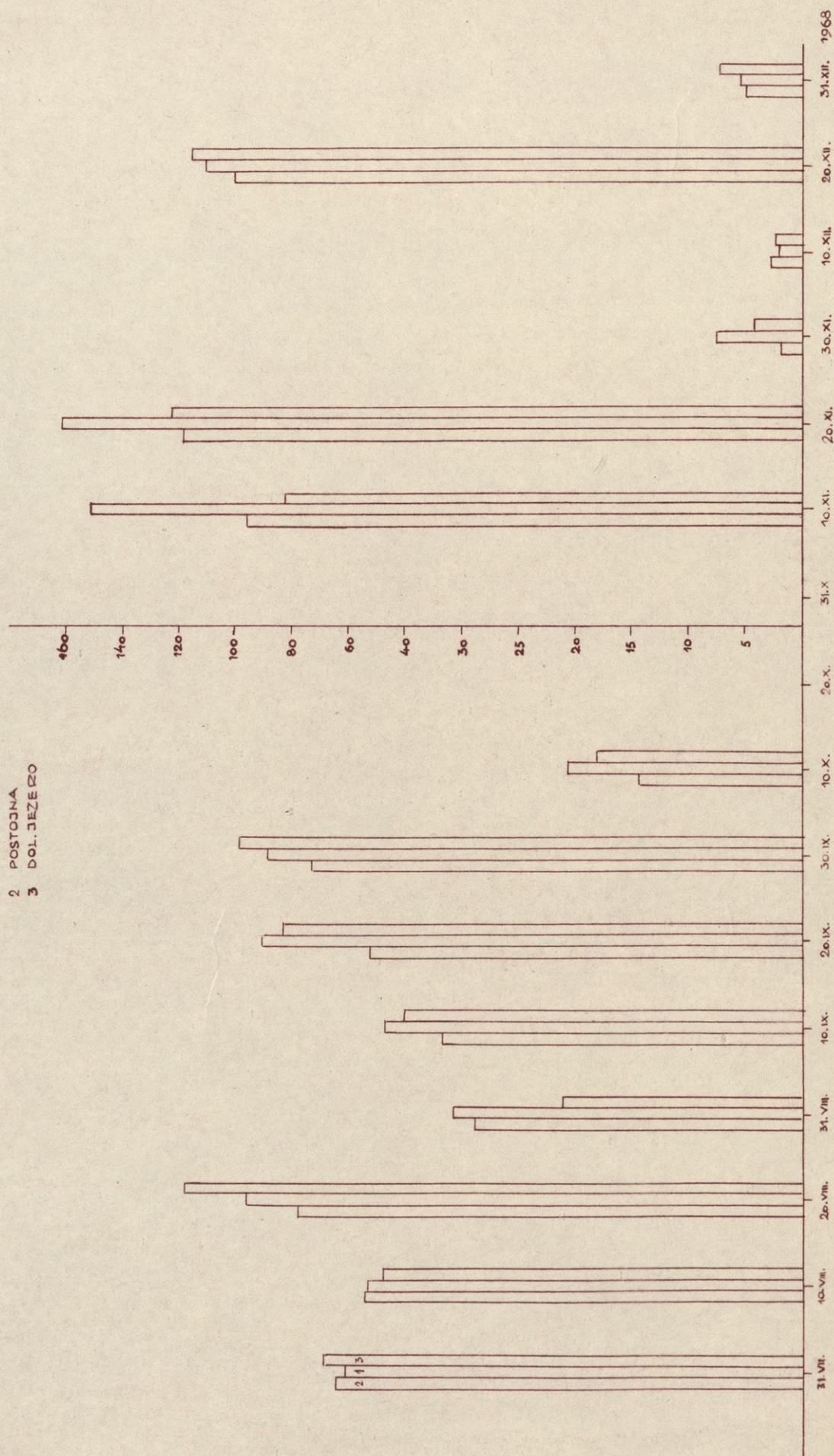
SREDNJE DEKADNE MAKSIKALNE VREDNOSTI

Gr 3 DEKADNE VSOTE PADAVIN

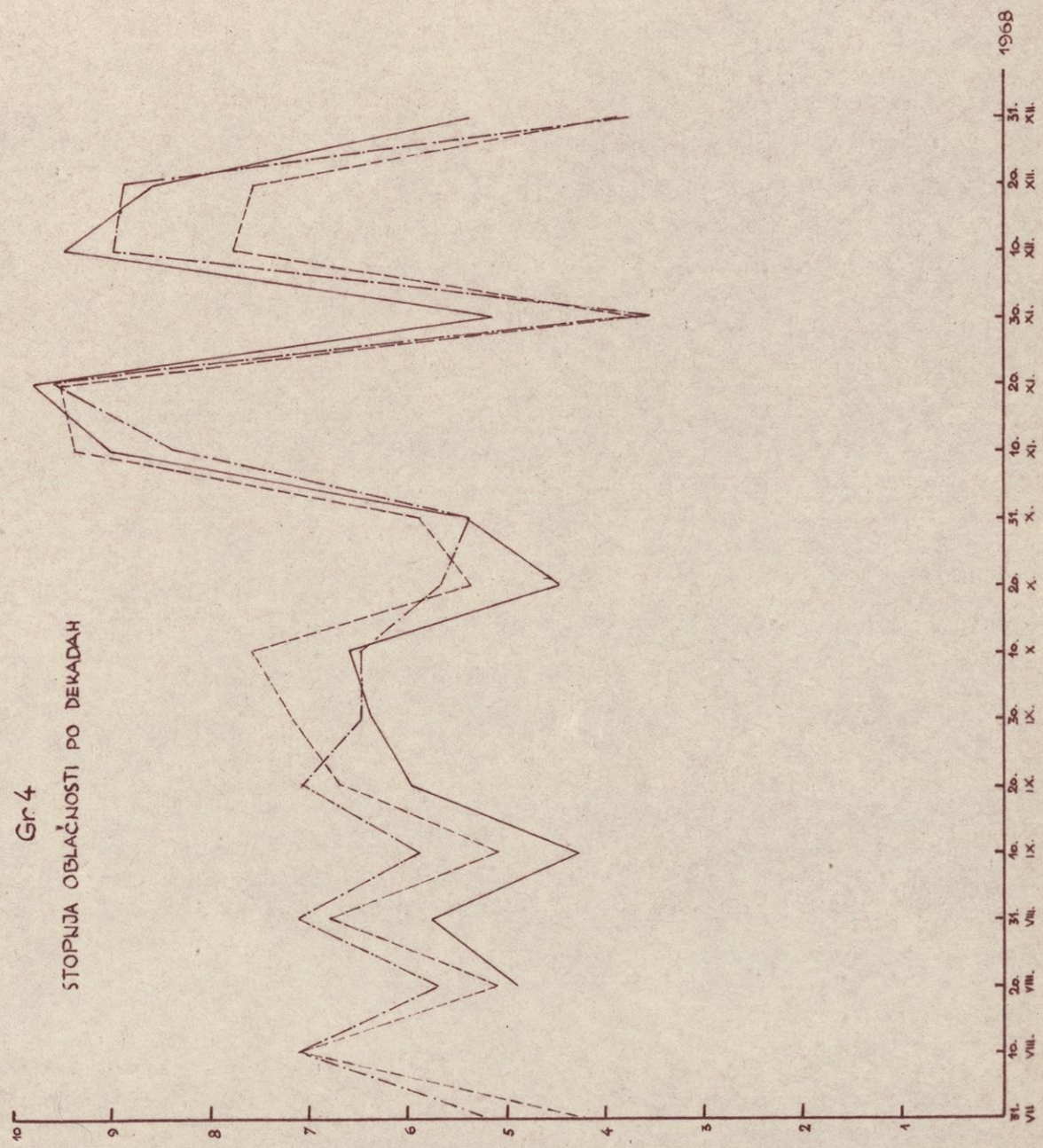
- 1 BABNO POLJE
- 2 POSTOJNA
- 3 DOL. JEZERO

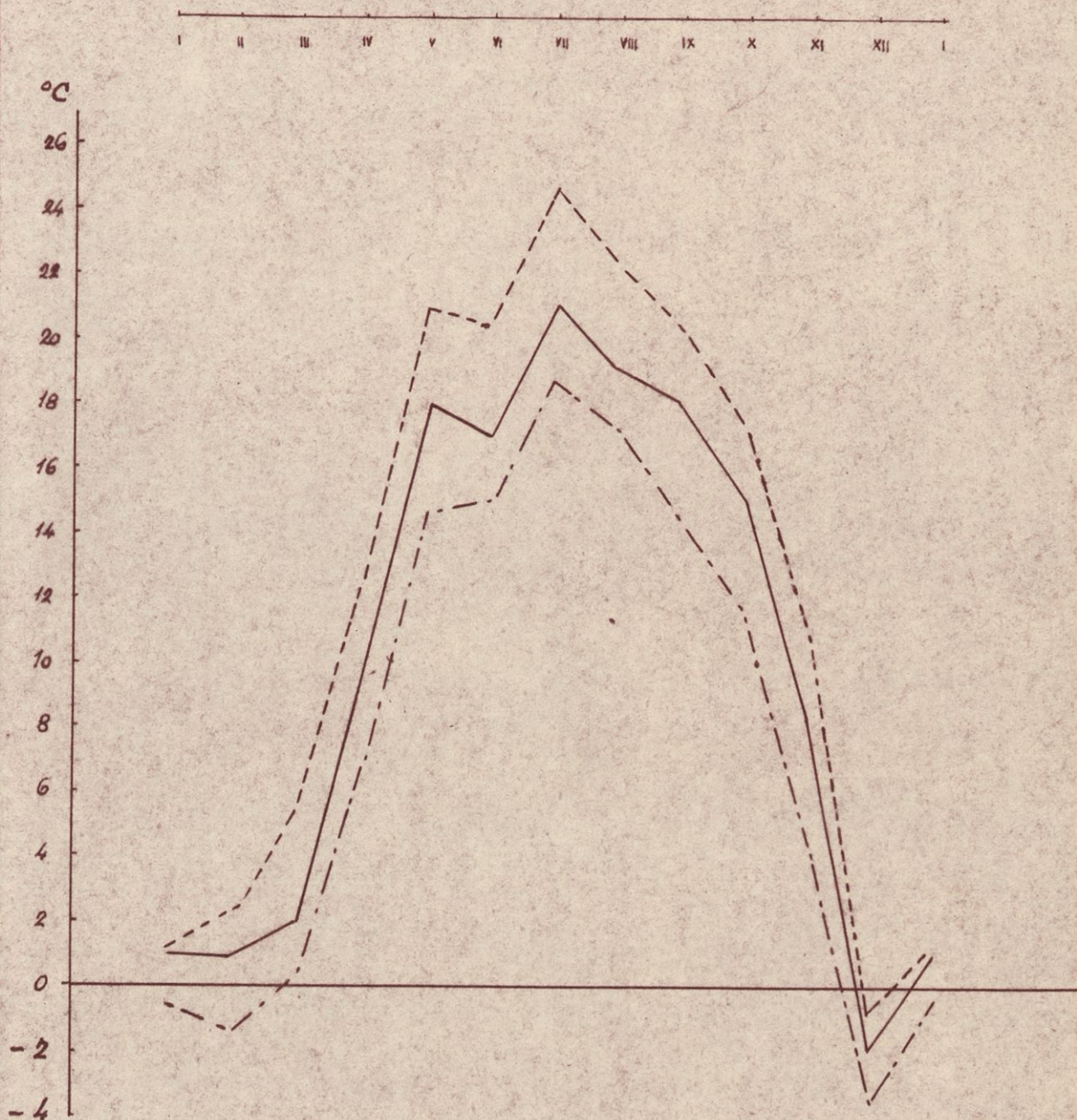

Gr 4
STOPNJA OBLAČNOSTI PO DEKADAH

— DOL. JEZERO
- - - POSTOJNA
- · - · - · DABNO POLJE

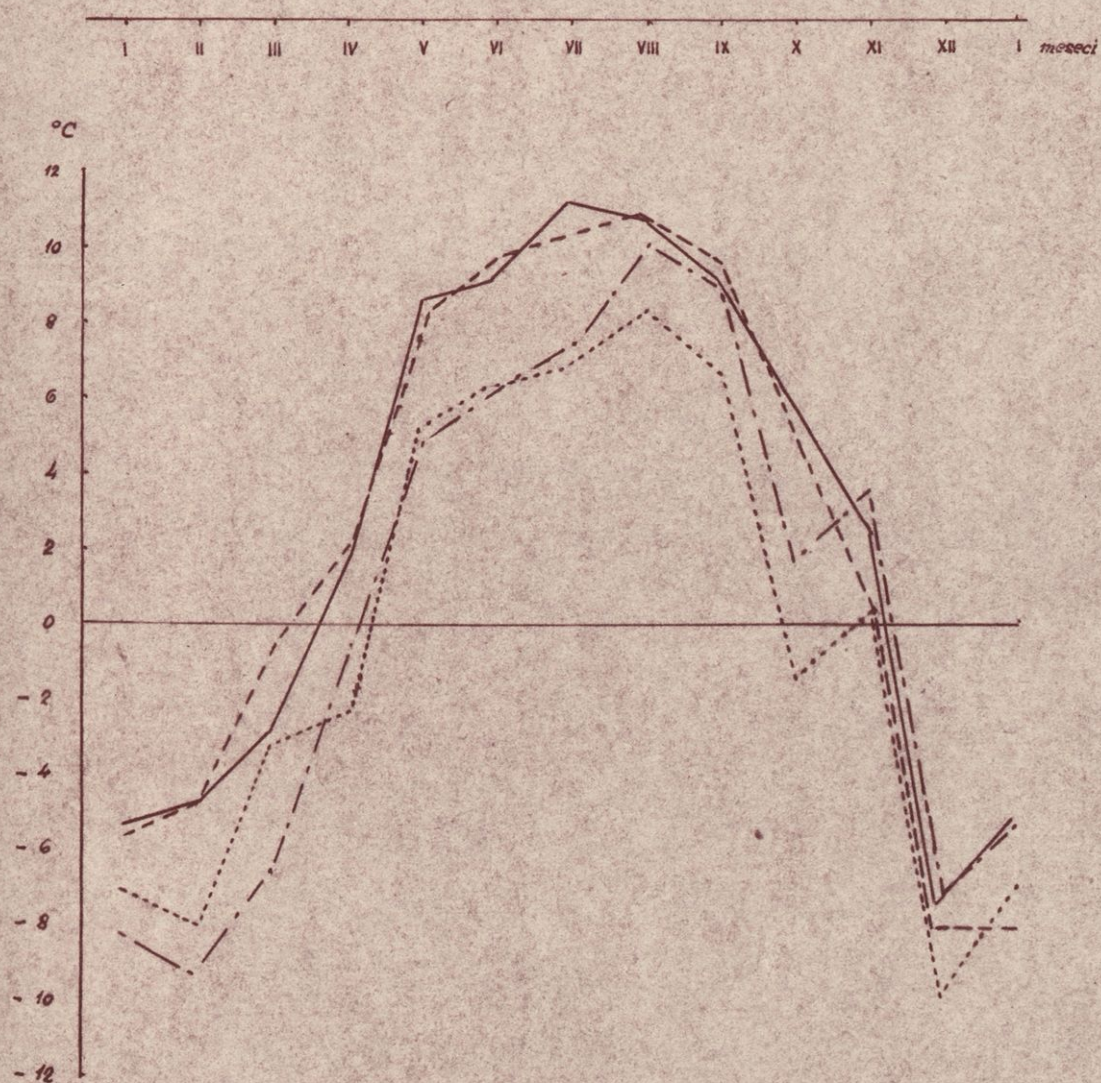

Gr. 1 Srednje mesečne maksimalne
temperature (1969)

Legenda :

- Gor. Poljane na Notr.
- Dol. Jezero
- · - · - Pleša na Nanosu

Gr. 2 Srednje mesečne minimalne temperature
(1969)

Legenda :

- Gor. Poljane na Notr.
- - - Dol. Jezero
- . - Pleša na Nanosu
- ..... Babno polje

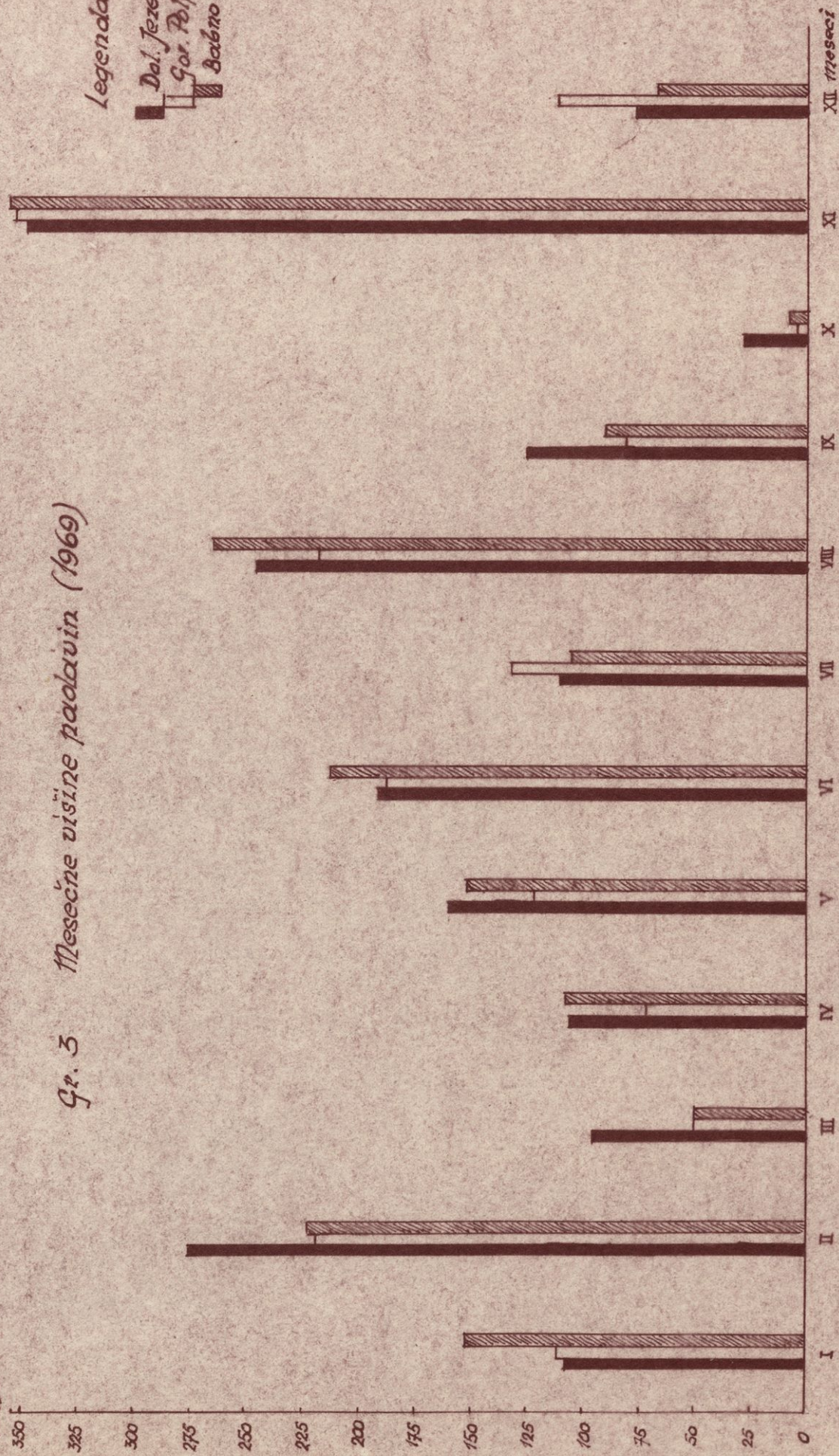

mm

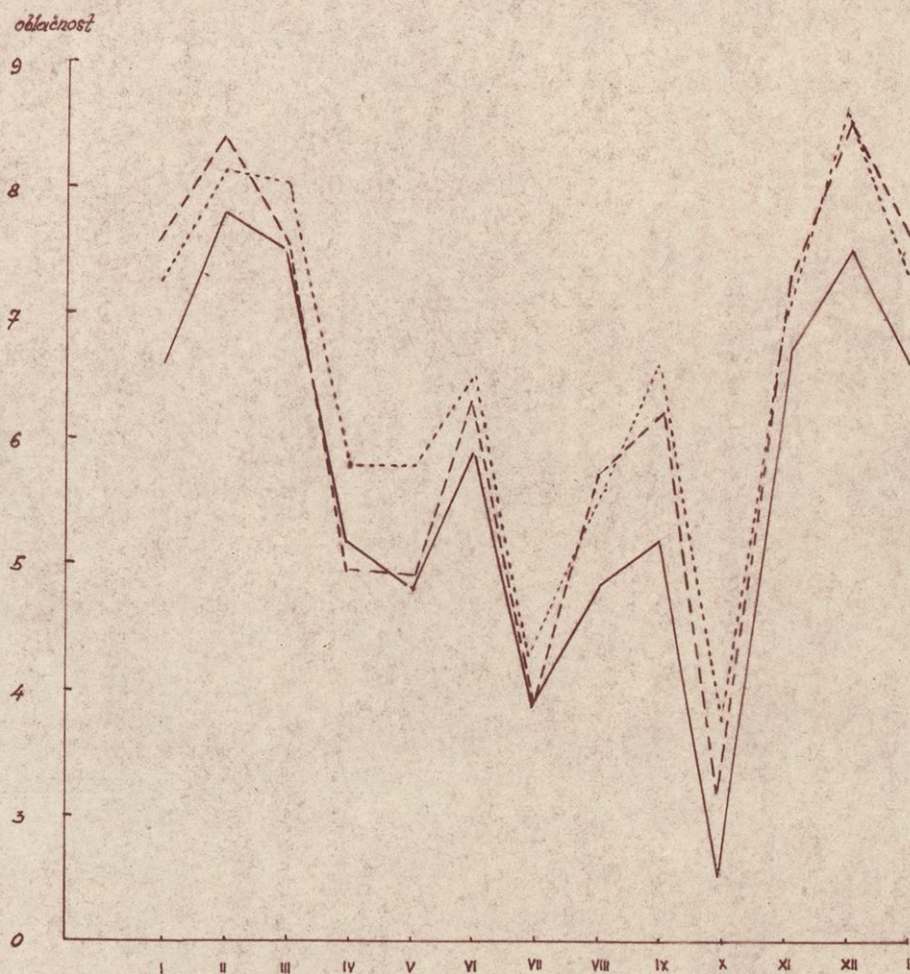
Gr. 3 Mesečne višine padavin (1969)

Legenda:

Dol. Jezero
Gor. Poljane
Sobno polje

Gp. 4 Srednja mesečna oblačnost (1969)

Legenda :

- Gor. Poljane na Notr.
- - - Dol. Jezero
- ... Babno polje